

ชื่อเรื่อง	ผลของสารสกัดจากรำข้าวและกลีบต่อการยับยั้งเชื้อราที่เป็นสาเหตุโรคพืชหลังการเก็บเกี่ยว
ผู้แต่ง	อภิวัฒน์ ภูงามเงิน มนัญญา สังข์ศรีอินทร์ บุษกร ทองใบ และ มงคล วงศ์สวัสดิ์
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 44 (3พิเศษ): 233-236, 2556.
คำสำคัญ	เชื้อรา โรคพืชสาเหตุหลังการเก็บเกี่ยว; สารสกัดจากรำข้าว; สารสกัดจากกลีบ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการยับยั้งการเจริญของเชื้อราเป็นสาเหตุของโรคหลังการเก็บเกี่ยวในผลไม้เศรษฐกิจของไทย โดยใช้สารสกัดจากรำข้าวและสารสกัดจากกลีบ ทำการทดสอบในเชื้อรา 3 ชนิดได้แก่ *Collectotrichum sp.*, *Penicillium sp.* และ *Aspergillus niger* TISTR 3254 ใช้สารสกัดเอทานอลจากรำข้าวและกลีบของข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 ข้าวขาวดอกมะลิ 105 และข้าวเก่า ทดสอบการยับยั้งด้วย Agar dilution โดยผสมสารสกัดลงในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ความเข้มข้น 5 ระดับ 10,000, 20,000, 30,000, 40,000 และ 50,000 mg/L ผลการศึกษาการยับยั้งเชื้อรา *Collectotrichum sp.* พบว่าสารสกัดจากรำข้าวขาวดอกมะลิ 105 ที่ความเข้มข้น 50,000 mg/L มีร้อยละของการยับยั้งการเจริญของเชื้อรามากกว่าสารสกัดจากรำข้าวเหนียว กข 6 และข้าวเก่า ที่ระดับความเข้มข้นเดียวกันและความเข้มข้นทั้งหมดที่ศึกษา สารสกัดจากรำข้าวเหนียว กข 6 สามารถยับยั้ง *Penicillium sp.* ได้ มากกว่าสารสกัดจากรำข้าวเก่า สารสกัดจากรำข้าวขาวดอกมะลิ 105 ไม่สามารถยับยั้ง *Penicillium sp.* ได้ สารสกัดจากกลีบมีผลการยับยั้งการเจริญของเส้นใยเชื้อรา *Collectotrichum sp.* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยสารสกัดจากกลีบของข้าวเก่าที่ความเข้มข้น 50,000 mg/L ยับยั้งเชื้อรานี้ได้สูงสุด สารสกัดจากกลีบข้าวเก่าสามารถยับยั้งการเจริญของเส้นใยเชื้อรา *Penicillium sp.* ได้ดีที่สุด สารสกัดจากกลีบของข้าวขาวดอกมะลิ 105 ไม่สามารถยับยั้ง การเจริญของเชื้อรา *Penicillium sp.* ได้ และในการทดสอบความสามารถในการยับยั้งการเจริญของเส้นใยเชื้อรา *A. niger* TISTR 3254 พบว่าสารสกัดจากรำข้าวและสารสกัดจากกลีบข้าวทุกสายพันธุ์ไม่มีผลต่อการยับยั้งการเจริญของเส้นใยเชื้อรา